

Oddział II Informacyjny

Nr 12902 /II. Inf/II/B/d

Do
Adjutantury Generalnej
w Warszawie.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

W dniach od 4 do 9 października r.b. odbył się w salach techniki Głaskiej tydzień germanomawczy / deutschkundliche Woche / urządzo-
ny przez "Deutscher Heimatsbund" i "Deutschkundliche Gesellschaft".
Uczestników było przeszło 600 osób, z tego z poza wolnego miasta
przeszło 200 osób, z b.dzielnicy praskiej między innymi Dr. LSWan-
thal / Poznań / - redaktor "Pozener Tageblatt" i Geppert / Roman / -
działacz z "Deutschbund'u". Zjazd miał za zadanie zaznajomienie
z niemieckością kultury Głaska i b. dzielnicy praskiej oraz za-
kazanie nierozróżnialnej łączności między oderwanymi prowincjami
a wielką niemiecką macierzą.

Program zjazdu wypełniły odczyty wybitnych uczonych tak z Głaska
jak i Niemiec na temat "Der deutsche Gedanke i Alt Danzig"
/ profesor Matthai z Głaska /, "Deutschkunde als Grundlage der Er-
ziehung" / prof. Rauschel z Drezna /, "Danziger Sagen" / Dr. Schmidt
z Głaska /, "Stadtgeschichte und Deutschkunde" / archiwariusz Dr.
Keyser z Głaska / i t.d.

Urządzono również wycieczkę do Malborka celem zwiedzenia "najwięk-
szego pomnika niemieckiej historii i kultury na wschodnich rubie-
żach imperjum niemieckiego".

Zjazd zajął Dr. Strunok, senator głaski dla spraw oświecenia i
sztuki. Mówiąc o wielkim znaczeniu tego zjazdu, oświadczył między
innymi: "wir wollen in der deutschen Woche das Gefühl der Unzerreis-
barkeit des deutschen Volkstums pflegen. Wir wollen horchen auf das
Quellen, Strömen und Wandeln heimischer Art im Zusammenhang mit dem
deutschen Volkstum".

Prof. Rauschel z Drezna mówiąc na temat "Deutschkunde als Grund-
lage der Erziehung" o nowych ojczyznach oderwanych Niemców, powołał
się do twierdzenia, że choćby nasłatek Traktatu Wersalskiego miał
uzyskać obywatelstwo francuskie, na które gwałdo, pozostanie

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

sawase Niemcom, jak też głoszenie i Niemcy w Polsce po-
nostane sawase Niemcami. Wskazując na ważność "Deutschum-
kunde", mającej niepospolite znaczenie dla utrzymania "deutsh
Stolzes und des Bewusstseins des Deutschtums" zauważył, że
Deutschumkunde winno zastąpić dotychczasowe patriotyczne wy-
chowanie, aby razem tym objąć wszystkich rodaków, nawet tych
którzy sprzyjają bolszewizmowi.

Archiwariusz Dr. Keyser z Gdańska wygłaszając odczyt na
temat "Stadtgeschichte und Deutschkunde" zakończył swe prze-
mówienie w te słowa: "Wenn die Heimatgeschichte und die
Deutschkunde sich so zusammenschliessen, werden wir eine
feste Trutzburg besitzen. Vermittels der Wahrheit werden wir
eine Bresche schlagen in den Wall feindlicher Illgen hinein!
Auch die Schaffung unserer freien Stadt ist auf Illgen gegrün-
det worden. Für uns gilt es der Wahrheit dienen. Denn wird
das Wort gelten: Die Wahrheit wird euch frei machen."

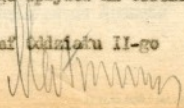
Inicjaterem i duszą zjazdu był prof. Matthai, należący w
Vollstagu gdańskim do partji nacjonalistycznej. M. będąc pre-
zydentem Vollstagu upoważnił dnia 4. sierpnia r.b. senatora
dla spraw wewnętrznych Schönerera do zarejestrowania posłów
komunistycznych Rahm'a i Schmidt'a.

Charakterystycznym był sposób przyjazdu znacznej części
uczestników z Rzeszy. By uniknąć przejazdu przez terytorjum
polskie a tem samem wizowania paszportów przez urzędy pol-
skie korzystano z pociągów transytowych, by dostać się do
Prus Wschodnich. Wjazd z Prus Wschodnich do Gdańska odbywał
się przy okazywaniu jedynie legitymacji osobistych.

Prasa gdańska na wyjątek prasy komunistycznej i polskiej
podniósł zjazdowi wiele gorących słów.

O przebiegu zjazdu ani prasa polska w Gdańsku, ani Agencja
PAT'a nie podawały bliższych informacji nie uwzględniając
okoliczności, że wspomniany zjazd pod względem zachowania ca-
łości państwa polskiego oraz jego wpływów na terenie w.s.s.
Gdańska posiadał znaczenie.

Szef Oddziału II-go

Wiedeń, dnia 21 września 192

ADJUTANT GENERALNY
MAJSTRO
8342 T.3
4. XII / 1921
Wiedeń
Zatwierdził

A U S T R J A.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

I. Polityka wewnętrzna:

Stosunki wewnętrzne w Austrii i życie polityczne absorbowane są zupełnie przez dwie żywotne kwestje t.j. przez niedopisanie akcji kredytów zagranicznych i sprawę Burgenlandu.

Mimo podróży ministra skarbu Dra Gröbma do Paryża, Londynu i Genewy i mimo komunikatów oficjalnych, że w najbliższym czasie ma być zlikwidowaną zaliczka w kwocie 5 milj. Ł. na poczet kredytów, wszystkie obietnice i nadzieje czynione ze strony koalicji, okazały się płonnymi.

To też giełda tutejsza wyczuwając opłakaną sytuację akcji kredytowej święciła prawdziwe orgje szalonej zwyżki. Niechęć i rozpacz mas, dotkniętych nową falą szalonej dreyzyny, znalazły ujście w wielkich demonstracjach i dwukrotnych atakach na giełdę, przy których brali udział zwolennicy wszystkich tutejszych partji.

Rząd obostrzył w drodze rozporządzenia przepisy o nabywaniu efektów i dewiz przez wprowadzenie przymusu legitymacyjnego przy transakcjach dewizami i przez znaczne podwyższenie podatków od obrotu efektami i dewizami, a nadto Izba Giełdy wprowadziła dwa dni wolne od obrotu na giełdzie.

Mimo tych wszystkich zarządzeń kursy wszystkich papierów i dewiz idą ustawicznie w górę, a to z dwóch powodów: publiczność masami pozbywa się koron zakupując za wszelką cenę inne walery a nadto Niemcy wielką ilość koron rzucili na tutejszy rynek zakupując waluty zachodnie dla celów swych świadczeń reparacyjnych.

ARCH.
New York

PILSUDSKI

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Ostatni sztrajk kolejarzy na wszystkich dworcach kolei wiedeńskich wykazał, że przewodrzy związków zawodowych stracili mir wśród członków, i że wynoszona pod niebiosa sprężystość organizacji socjalistycznej zupełnie zawiodła. Okazało się, że mniejszość komunistyczna grupująca się w związku zawodowym kolejarzy kolei południowej przefersewała sztrajk mimo oporu większości i terorem zmusiła wszystkie inne związki zawodowych kolejarzy do przyłączenia się do sztrajku.

Przewodniczący związków zawodowych kolejarzy, poseł sejmowy Jozef Tomschik na zebraniu zwołanem celem omawiania postulatów kolejarzy i kontraproponycji rządu został przez swoich własnych zwolenników czynnie znieważony i zmuszony był pod ochroną policji ucieczką ratować się przed rozjuszonymi tłumami.

W ostatnich czasach prasa burżuazyjna z zadowoleniem komentowała programową mowę wygłoszoną przez przewodzącego socjalistycznego Dra Bauera i wyraziła nadzieję, że socjaliści nareszcie wstąpią do rządu koalicyjnego.

Tymczasem organ socjalistyczny Arbeiterzeitung następnego dnia już dała odprawę prasie burżuazyjnej, wywodząc, że socjaliści chcą tylko przedłożyć rządowi postulaty co do przyszłej polityki skarbowej i sposobu sanacji gospodarki państwowej, przyczem jednakże nie może być mowy nawet o koalicji rzeczowej.

Polityka zagraniczna: Nieudolność i desorjentacja rządu austr. ujawnia się najdosadniej w sprawie Burgenlandu.

Nie mówiąc już o porażkach i stratach w ludziach, poniesionych przy słynnem zajmowaniu Burgenlandu, te wszystkie akcje austriackiej polityki zagranicznej w sprawie Burgenlandu kończą się fiaskiem, tak, że sfery wyrozumialsze nawołują rząd do biernego zupełnie zachowania się.

Sprawa Burgenlandu przybrała rozmiary afery ogólnoeuropejskiej. Mała Koalicja bowiem chce ten moment dla Węgry

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

krytyczną wysyskać dla swoich interesów. Czesi chętnie by zaokrąglili swoje terytorjum Rusi Karpackiej, Jugosławia chciałaby na nowo zająć komitaty Baranja ze względu na kopalnie węgla.

Natomiast Włochy interesowane są, ażeby nie dopuścić do utworzenia korytarza między Czechami a Jugosławją na koss Węgrów i dlatego Włochy nie dopuszczają do zbrojnej interwencji małej koalicji na Węgrzech.

Włoski minister spraw zagranicznych Teretta bawił przed tygodniem we Wiedniu i zdaje się na skutek prośby rządu węgierskiego starał się w sprawie Burgenlandu we Wiedniu doprowadzić do załatwienia w drodze kompromisu.

Onegdaj z podobną propozycją zainicjowaną z Budapesztu wystąpił również czeski minister Benesch na zjeździe z kanclerzem Schoberem w Hainburgu.

Zjazd ostatnich dwóch mężów ma być penowionym 29-go b.m., w międzyczasie mają się zjechać Benesch z ministrem węgierskim hr. Banffy w dniu 26 b.m.

Węgry zdaje się doznają silnego poparcia ze strony Francji.

Ogółem Francja nie bardzo sprzyja Austrii, kiedy obecnie w sprawie kredytów zagranicznych występuje nagle z żądaniem zapłacenia kuponów obligów przedwojennych, z którem to świadczeniem Austrija zalega od czasu wybuchu wojny.

Nadto i Ameryka nie spieszy się zbytnie z odstawieniem swego prawa zastawu, mimo, że zapowiedzianem było, iż kwestja ta rozstrzygniętą będzie natychmiast po zebraniu się kongresu t.j. w dniu 21. b.m..

III. Stosunki Gospodarcze:

Ostatnie tygodnie stały pod znakiem targów wiedeńskich odbytych w czasie od 11 - 17 b.m..

Ekspozyty targowe były okazałe, zwłaszcza dział maszyny nowy, sukienniczy i wyroby papieru wykazały doborowość

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

i wysoką technikę przemysłu austriackiego.

Wedle ustaleń dotychczas już przeprowadzonych ogólny obrót wynosił około 25 miliardów koron.

